

ОСНОВИ **законодавства України про культуру**

Основи законодавства України про культуру
введено в дію з дня опублікування - 27 березня 1992 року
(згідно з Постановою Верховної Ради України
від 19 лютого 1992 року N 2141-XII)

Із змінами і доповненнями, внесеними
Декретами Кабінету Міністрів України
від 26 грудня 1992 року N 12-92,
від 31 грудня 1992 року N 23-92,
від 22 січня 1993 року N 14-93,
від 19 лютого 1993 року N 15-93,
Законами України

від 23 вересня 1994 року N 183/94-ВР,
від 22 грудня 1995 року N 498/95-ВР,
від 17 грудня 1996 року N 608/96-ВР,
від 7 грудня 2000 року N 2120-III,
від 4 жовтня 2001 року N 2756-III,
від 20 грудня 2001 року N 2905-III,
від 26 грудня 2002 року N 380-IV,
від 27 листопада 2003 року N 1344-IV,
від 20 квітня 2004 року N 1694-IV,
від 17 червня 2004 року N 1801-IV,
від 23 грудня 2004 року N 2285-IV,
від 25 березня 2005 року N 2505-IV,
від 20 грудня 2005 року N 3235-IV,
від 19 грудня 2006 року N 489-V

(окремі положення Закону України від 19 грудня 2006 року N 489-V
визнано такими, що не відповідають Конституції України (є
неконституційними),

згідно з Рішенням Конституційного Суду України
від 9 липня 2007 року N 6-рп/2007),

від 28 грудня 2007 року N 107-VI
(зміни, внесені Законом України від 28 грудня 2007 року N 107-VI,
діють по 31 грудня 2008 року,
зміни, внесені пунктом 51 розділу II Закону України
від 28 грудня 2007 року N 107-VI,
визнано такими, що не відповідають Конституції України (є
неконституційними),
згідно з Рішенням Конституційного Суду України
від 22 травня 2008 року N 10-рп/2008)

**Основи законодавства про культуру втратили чинність
(згідно із Законом України
від 14 грудня 2010 року N 2778-VI)**

Основи законодавства України про культуру визначають правові, економічні, соціальні, організаційні засади розвитку культури в Україні, регулюють суспільні відносини у сфері створення, поширення, збереження та використання культурних цінностей і спрямовані на:

- реалізацію суверенних прав України у сфері культури;
- відродження і розвиток культури української нації та культур національних меншин, які проживають на території України;
- забезпечення свободи творчості, вільного розвитку культурно-мистецьких процесів, професійної та самодіяльної художньої творчості;
- реалізацію прав громадян на доступ до культурних цінностей;
- соціальний захист працівників культури;
- створення матеріальних і фінансових умов розвитку культури.

Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Законодавство України про культуру

Законодавство України про культуру базується на Конституції України і складається з цих Основ та інших прийнятих відповідно до них актів законодавства.

Стаття 2. Основні принципи культурної політики

Основними принципами культурної політики в Україні є:

- визнання культури як одного із головних чинників самобутності української нації та національних меншин, які проживають на території України;
- утвердження гуманістичних ідей, високих моральних засад у суспільному житті, орієнтація як на національні, так і на загальнолюдські цінності, визнання їх пріоритетності над політичними і класовими інтересами;
- збереження і примноження культурних надбань;
- розвиток культурних зв'язків з українцями, що проживають за кордоном, як основи збереження цілісності української культури;
- гарантування свободи творчої діяльності, невтручання у творчий процес з боку держави, політичних партій та інших громадських об'єднань;
- рівність прав і можливостей громадян незалежно від соціального стану та національної приналежності у створенні, використанні та поширенні культурних цінностей;
- доступність культурних цінностей, усіх видів культурних послуг та культурної діяльності для кожного громадянина;
- забезпечення умов для творчого розвитку особистості, підвищення культурного рівня та естетичного виховання громадян;
- заохочення благодійної діяльності у сфері культури підприємств, організацій, громадських об'єднань, релігійних організацій, окремих громадян;
- всебічне міжнародне культурне співробітництво;
- визнання пріоритету міжнародно-правових актів у сфері культури;
- поєднання державних і громадських засад у забезпеченні розвитку культури.

Стаття 3. Пріоритети у розвитку культури

Пріоритетні напрями розвитку культури визначаються цільовими державними програмами, які затверджуються Верховною Радою України.

Держава у пріоритетному порядку створює умови для:

- розвитку культури української нації та культур національних меншин;
- збереження, відтворення та охорони культурно-історичного середовища;
- естетичного виховання дітей та юнацтва;

- проведення фундаментальних досліджень в галузі теорії та історії культури України;
- розширення культурної інфраструктури села;
- матеріального та фінансового забезпечення закладів, підприємств, організацій і установ культури.

(дію абзацу сьомого частини другої статті 3 зупинено в частині пріоритетного створення умов для матеріального забезпечення закладів, підприємств, організацій і установ культури згідно з Декретом Кабінету Міністрів України від 22.01.93 р. N 14-93)

Стаття 4. Мова у сфері культури

Функціонування мови у сфері культури визначається законодавством України про мови.

Держава дбає про розвиток україномовних форм культурного життя, гарантує рівні права і можливості щодо використання у сфері культури мов усіх національних меншин, які проживають на території України.

Розділ II

ПРАВА І ОBOB'ЯЗКИ ГРОМАДЯН У СФЕРІ КУЛЬТУРИ

Стаття 5. Права громадян у сфері культури

Громадяни у сфері культури мають право на:

- свободу творчості;
- вільний вибір будь-якого виду культурної діяльності, засобів і сфер застосування творчих здібностей та самостійне визначення долі своїх творів;
- здійснення професійної та аматорської діяльності на індивідуальній чи колективній основі, самостійно чи з допомогою будь-яких форм посередництва;
- створення закладів, підприємств і організацій культури;
- об'єднання у творчі спілки, національно-культурні товариства, фонди, асоціації, інші громадські об'єднання, які діють у сфері культури;
- збереження і розвиток національно-культурної самобутності, народних традицій та звичаїв;

- доступ до культурних цінностей;
- захист інтелектуальної власності;
- здобуття спеціальної освіти.

Стаття 6. Свобода творчості

Держава гарантує свободу творчості, вільний вибір видів культурної діяльності.

Втручання у творчий процес, цензура у сфері творчої діяльності не допускаються.

В Україні створюються умови для розвитку літературної та художньої критики, інших форм об'єктивної оцінки історико-культурних процесів.

Стаття 7. Право громадян на утворення об'єднань у сфері культури

Громадяни мають право за своєю ініціативою утворювати творчі спілки, національно-культурні товариства, фонди, асоціації та інші громадські об'єднання, в тому числі міжнародні.

Діяльність громадських об'єднань у сфері культури регулюється законодавством України та статутами (положеннями) цих об'єднань.

Держава охороняє права та законні інтереси громадських об'єднань у сфері культури, сприяє створенню умов для виконання ними статутних завдань.

Стаття 8. Права національних меншин у сфері культури

Держава створює умови для розвитку культур усіх національних меншин, які проживають на території України, сприяє їх прилученню до спільного процесу творення культурних цінностей.

Громадяни будь-якої національності мають право:

- зберігати, розвивати і пропагувати свою культуру, мову, традиції, звичаї та обряди;
- утворювати національно-культурні товариства, центри, заклади культури і мистецтва та навчальні заклади, засновувати засоби масової інформації і видавництва.

Стаття 9. Право на інтелектуальну власність

Твори літератури та мистецтва є інтелектуальною власністю їх творців.

Захист права на інтелектуальну власність, охорона авторських прав регулюються спеціальним законодавством і нормами міжнародного права.

Стаття 10. Право на спеціальну освіту в галузі культури

Громадяни мають право вільного вибору профілю спеціальної освіти у галузі культури та форми навчання.

Держава відповідно до соціально-економічних і національно-культурних потреб забезпечує розвиток у сфері культури мережі навчальних закладів, закладів підвищення кваліфікації, наукових установ, створює умови для самоосвіти.

Стаття 11. Обов'язки громадян у сфері культури

Громадяни зобов'язані:

- додержувати вимог чинного законодавства щодо діяльності у сфері культури;
- дбати про збереження культурної спадщини, традицій народної культури, сприяти охороні пам'яток історії та культури;
- поважати культуру, мову, традиції, звичаї та обряди національних меншин, які проживають на території України;
- піклуватися про естетичне виховання і культурний розвиток дітей, прилучення їх до цінностей вітчизняної та світової культури.

Розділ III ДІЯЛЬНІСТЬ У СФЕРІ КУЛЬТУРИ

Стаття 12. Діяльність у сфері культури

Діяльністю у сфері культури є:

- створення, розповсюдження і популяризація творів літератури та мистецтва;
- збереження та використання культурних цінностей;
- естетичне виховання;
- організація спеціальної освіти, відпочинку і дозвілля громадян.

Суб'єктами діяльності у сфері культури є:

- професійні творчі працівники, професійні творчі колективи, працівники культури, окремі громадяни;
- державні і приватні заклади, підприємства, організації, установи, що діють у сфері культури;
- творчі спілки, національно-культурні товариства, фонди, асоціації, інші громадські об'єднання, їх підприємства;
- держава в особі її органів влади та управління.

Діяльність у сфері культури здійснюється на професійній чи аматорській основі у порядку, визначеному цими Основами, законодавством України про підприємство, підприємницьку діяльність, некомерційні організації та об'єднання, а також законодавством, що регулює конкретні види діяльності у сфері культури.

Стаття 13. Розповсюдження та популяризація творів літератури і мистецтва

Заклади, підприємства і організації культури, творчі працівники та колективи мають право на розповсюдження і популяризацію творів літератури та мистецтва, самостійно визначають репертуар і програми, зміст і форми гастрольної, виставочної та іншої діяльності.

Забороняється розповсюдження творів, що містять заклики до зміни насильницьким шляхом конституційного ладу; пропаганду війни, насилля, жорстокості, расової, національної, релігійної ворожнечі або ненависті; порнографію; підбурювання до вчинення злочинів.

Обмеження у розповсюдженні творів з інших підстав не допускаються.

Стаття 14. Збереження і використання культурних цінностей

До культурних цінностей належать об'єкти матеріальної і духовної культури, що мають художнє, історичне, етнографічне та наукове значення. Унікальні цінності матеріальної та духовної культури, а також культурні цінності, що мають виняткове історичне значення для формування національної самосвідомості українського народу, визнаються об'єктами національного культурного надбання і заносяться до Державного реєстру національного культурного надбання.

Держава в особі її органів влади і управління:

- дбає про збереження і використання культурних цінностей, що знаходяться на території України чи за її межами;

- забезпечує охорону пам'яток історії та культури України, захист історичного середовища, схоронність музейного, бібліотечного і архівного фондів;
- сприяє розвитку мережі державних, громадських і приватних музеїв, бібліотек, формуванню їх фондів;
- створює умови для збереження і розвитку народної культури, сприяє відродженню осередків традиційної народної творчості, художніх промислів і ремесел, створенню музеїв народної творчості та побуту, шкіл народного мистецтва, фольклорно-етнографічних ансамблів, забезпечує їх організаційну і фінансову підтримку;
- гарантує вільний доступ до пам'яток історії та культури, музейних, бібліотечних і архівних фондів. Обмеження цього доступу зумовлюється лише специфікою цінностей та особливими умовами їх схоронності, що визначаються законодавством;
- забезпечує окремим соціальним групам громадян (дітям дошкільного віку, учням, студентам, пенсіонерам та інвалідам) доступ до культурних цінностей на пільгових умовах.

Порядок обліку, зберігання і використання культурних цінностей, вивезення за межі України та передачі права власності на них визначається законодавством.

Забороняється вилучення друкованих видань, творів, експонатів, документів із бібліотечних, музейних, архівних фондів та знищення об'єктів матеріальної і духовної культури з ідеологічних чи політичних міркувань.

Не підлягають роздержавленню і приватизації:

- об'єкти національного культурного надбання, музейні, бібліотечні, архівні фонди;
- твори і предмети національної культури, придбані державними закладами культури шляхом купівлі або подаровані їм.

Стаття 15. Естетичне виховання

Держава гарантує здійснення естетичного виховання громадян через доступність до надбань вітчизняної і світової культури, розвиток мережі навчальних, позашкільних виховних та культурно-освітніх закладів, створення умов для індивідуальної і колективної художньої творчості.

Цілісна система естетичного виховання громадян забезпечується органами державного управління, закладами освіти, культури і мистецтва, засобами масової інформації спільно з творчими спілками, національно-культурними

товариствами та іншими громадськими об'єднаннями, що діють у сфері культури.

Відповідно до статті 3 цих Основ естетичне виховання дітей, учнів, студентів здійснюється у всіх навчально-виховних закладах незалежно від їх відомчого підпорядкування та форм власності.

Стаття 16. Організація спеціальної освіти у галузі культури

Організація спеціальної освіти у галузі культури повинна:

- забезпечувати принцип єдності і наступності мистецької освіти;
- створювати умови для реалізації права громадян на вільний розвиток творчих здібностей;
- задовольняти потребу закладів, підприємств і організацій культури у спеціалістах, наукових та науково-педагогічних кадрах.

Перспективи і напрями розвитку, зміст спеціальної освіти у галузі культури визначають центральні державні органи культури у взаємодії з органами освіти, науково-дослідними установами, творчими спілками, національно-культурними товариствами.

В Україні з метою реалізації права громадян на спеціальну освіту в галузі культури створюються державні, приватні, кооперативні навчальні заклади (академії, університети, консерваторії, інститути, коледжі, технікуми, училища, спеціалізовані мистецькі школи, гімназії, ліцеї; школи естетичного виховання дітей: музичні, художні, хореографічні, хорові та інші), інститути та факультети підвищення кваліфікації.

Умови створення навчальних закладів у галузі культури та принципи їх діяльності визначаються чинним законодавством.

Керівники державних навчальних закладів, що належать місцевим Радам народних депутатів, затверджуються або у встановленому порядку призначаються на посаду структурними підрозділами виконавчих комітетів місцевих Рад народних депутатів по управлінню культурою.

Держава матеріально підтримує особливо обдарованих учнів і студентів мистецьких закладів, піклується про їх стажування у провідних центрах вітчизняної та світової культури.

Відповідно до статті 3 цих Основ держава встановлює пільги щодо оплати навчання у початковій ланці спеціальної мистецької освіти - державних школах естетичного виховання дітей.

Стаття 17. Професійна творча діяльність

Держава створює умови для здійснення професійної творчої діяльності у галузі літератури, театрального, музичного, хореографічного, циркового, образотворчого і декоративно-ужиткового мистецтв, архітектури, кінематографії, журналістики, дизайнерської, науково-дослідної та іншої діяльності, спрямованої на розвиток культури.

Суб'єктами професійної творчої діяльності на індивідуальній і колективній основі є професійний творчий працівник та професійний творчий колектив.

Професійний творчий колектив може мати право юридичної особи. Правовий статус професійного творчого колективу визначається у порядку, встановленому законодавством України про підприємства.

Професійна творча діяльність забезпечується системою економічних, соціальних і правових гарантій. Місцеві Ради народних депутатів зобов'язані надавати професійним творчим працівникам на пільгових умовах у користування приміщення під майстерні, студії та лабораторії, необхідні для здійснення їх діяльності. Професійні творчі працівники користуються пріоритетним правом на придбання таких приміщень у власність.

Стаття 18. Організація аматорської діяльності, відпочинку та дозвілля громадян

Для задоволення потреб громадян у самодіяльній творчості, організації їх відпочинку та дозвілля створюються клуби, аматорські об'єднання, гуртки і студії за інтересами, культурні центри, парки культури та відпочинку, інші культурно-освітні заклади.

Органи державної влади і управління, заклади, підприємства та організації сприяють розвиткові аматорських колективів і об'єднань, дбають про їх матеріальне та фінансове забезпечення.

Стаття 19. Професійний творчий працівник

Професійним творчим працівником у сфері культури є особа, творча діяльність якої становить її основне заняття і є головним джерелом її доходів.

Умовою визнання професійним творчим працівником є наявність однієї з таких ознак:

- публічне представлення власних творів на виставках, шляхом публікації, сценічного виконання, кіно-, теле- або відеопоказу тощо;

- одержання винагороди за свою творчу працю та урахування її при оподаткуванні;
- одержання спеціальної освіти в навчальному закладі або у спеціаліста чи викладача, який має ліцензію на проведення педагогічної діяльності;
- членство у творчій спілці;
- наявність вченого ступеня, почесного або наукового звання, професійної відзнаки, нагороди чи премії.

Стаття 20. Працівник культури

Працівником культури є особа, яка здобула спеціальну освіту в державному чи приватному навчальному закладі або у спеціаліста (викладача), який має ліцензію на проведення педагогічної діяльності, чи особа, яка працює в закладах, підприємствах, організаціях та установах культури, засобах масової інформації, видавництвах, товариствах, фондах та інших культурно-освітніх громадських об'єднаннях і пройшла відповідну атестацію.

Стаття 21. Заклади, підприємства та організації культури

В Україні гарантується розвиток мережі різних за видами діяльності та формою власності закладів, підприємств та організацій культури: театрів, філармоній, професійних творчих колективів, кіностудій, організацій телебачення, радіомовлення, кіновідеопрокату, видавництв, редакцій, музеїв, художніх галерей (виставок), бібліотек, архівів, клубних закладів, кінотеатрів, цирків, парків культури та відпочинку, навчальних закладів і наукових установ, позашкільних закладів естетичного виховання і дозвілля дітей та юнацтва, дизайнерських, реставраційних центрів і майстерень, історико-культурних, архітектурних заповідників, заповідних територій тощо.

На території кожної адміністративно-територіальної одиниці створюється соціально необхідний комплекс закладів, підприємств і організацій культури.

Заклади, підприємства і організації культури здійснюють ті види культурної та господарської діяльності, які визначені статтею 12 цих Основ і відповідають цілям, передбаченим їх статутами (положеннями).

Створення, реорганізація та ліквідація закладів, підприємств і організацій культури здійснюються відповідно до чинного законодавства України.

Спеціально уповноважені центральні органи державного управління затверджують і звільняють з посади керівників державних закладів,

підприємств, організацій та установ республіканського підпорядкування або встановлюють відповідно до законодавства інший порядок їх призначення і звільнення.

Не допускається ліквідація закладів, підприємств і організацій культури у зв'язку з позбавленням їх приміщень, які передаються у власність чи безплатне користування релігійним організаціям, а також їх перепрофілювання з іншою метою під час роздержавлення і приватизації.

Стаття 21¹. Неприбуткові організації у сфері культури

Неприбутковими організаціями у сфері культури є юридичні особи, які здійснюють діяльність, визначену статтею 12 цих Основ, і відповідають критеріям неприбутковості, встановленим цією статтею.

Неприбуткова організація у сфері культури може здійснювати фінансово-господарську діяльність відповідно до цілей її утворення та в межах її цивільної правоздатності.

Кошти та інше майно, майнові права (у грошовому виразі), набуті неприбутковою організацією внаслідок її фінансово-господарської діяльності, за результатами звітного періоду не можуть більше ніж у три рази перевищувати її надходження за той же період у вигляді бюджетних коштів, коштів та іншого майна, майнових прав (у грошовому виразі), наданих організації засновником (засновниками) організації, в тому числі у вигляді членських внесків, внесків учасників, а також безповоротної фінансової допомоги чи допомоги товарами, роботами, послугами (за їх ринковою вартістю), що надані безоплатно.

Обсяг майна суб'єктів підприємницької діяльності (часток у їхньому майні), яке на встановленому законом праві належить неприбутковій організації, не може більше ніж у три рази перевищувати загальний обсяг іншого майна, що належить неприбутковій організації на кінець звітного періоду. Таке перевищення має бути усунено протягом року, наступного за звітним.

Майно неприбуткової організації у сфері культури може бути передано суб'єктам підприємницької діяльності лише в тимчасове користування на компенсаційній основі, за винятком внесення майна до статутного фонду господарського товариства чи наділення майном іншого суб'єкта підприємницької діяльності.

Компенсація за користування майном неприбуткової організації не може бути нижчою за звичайну ціну, крім випадків, коли майно надається в користування іншим неприбутковим організаціям.

Законом для окремих форм неприбуткових організацій у сфері культури та за видами їх діяльності можуть встановлюватися інші критерії ознак неприбутковості.

(Основи законодавства доповнено статтею 21¹ згідно із Законом України від 04.10.2001 р. N 2756-III)

Стаття 21². Підтримка діяльності неприбуткових організацій у сфері культури

Органи державної влади та органи місцевого самоврядування сприяють діяльності неприбуткових організацій у сфері культури в межах своїх повноважень, визначених законами України.

Неприбутковим організаціям у сфері культури відповідно до закону надаються пільги по сплаті мита, податків та зборів (обов'язкових платежів), встановлюються податкові та інші пільги фізичним та юридичним особам, що підтримують неприбуткові організації.

Економічна підтримка неприбуткових організацій здійснюється у формах, передбачених законами України.

Органи державної влади та органи місцевого самоврядування залучають неприбуткові організації на конкурсній основі до виконання загальнодержавних та місцевих програм, що фінансуються з відповідних бюджетів, а також до виконання замовлень для державних та місцевих потреб.

Держава залучає неприбуткові організації у сфері культури до участі у підготовці законопроектів та проектів інших нормативних актів органів влади, репрезентації України у різних сферах міжнародного культурного життя, забезпечує надання інформації, необхідної для реалізації завдань, визначених їх статутами (положеннями).

(Основи законодавства доповнено статтею 21² згідно із Законом України від 04.10.2001 р. N 2756-III)

Стаття 22. Повноваження державних органів у сфері культури

Верховна Рада України визначає політику держави у сфері культури, правові, економічні та соціальні гарантії її реалізації, систему соціального захисту працівників культури.

Вищі органи виконавчої влади та державного управління:

- забезпечують реалізацію політики держави у сфері культури;
- здійснюють за участю громадських об'єднань розробку державних програм розвитку культури та їх фінансування;
- створюють умови для відродження і розвитку культури української нації, культур національних меншин, які проживають на території України;
- встановлюють державні замовлення на випуск літератури, творів мистецтва;
- сприяють розвитку нетрадиційних форм мистецтва;
- здійснюють заходи щодо повернення у власність народу України культурних та історичних цінностей, що знаходяться за її межами;
- вирішують у встановленому законодавством порядку питання про надання закладам культури, що відіграють визначну роль у духовному житті народу, статусу національних;
- розробляють і забезпечують впровадження науково обгрунтованих суспільно необхідних нормативів культурного обслуговування населення різних регіонів України, матеріальних і фінансових норм забезпечення закладів культури;
- забезпечують підготовку кадрів, створення необхідної мережі державних навчальних закладів, науково-дослідних установ та стимулюють розвиток наукових досліджень з проблем культури;
- створюють базу по виробництву спеціального обладнання для закладів, підприємств і організацій культури;
- організують та здійснюють культурне співробітництво з зарубіжними країнами та міжнародними організаціями, сприяють створенню спільних інвестиційних фондів розвитку культури в Україні, а також центрів української культури за кордоном;
- здійснюють координацію діяльності міністерств, відомств, наукових установ, творчих спілок та інших громадських організацій щодо реалізації політики держави у сфері культури.

Наукове, методичне та організаційне забезпечення діяльності у сфері культури покладається на спеціально уповноважені центральні органи державного управління, які утворюються у порядку, встановленому законодавством.

Повноваження місцевих Рад народних депутатів та їх виконавчих органів у сфері культури визначаються Законом Української РСР "Про місцеві Ради народних депутатів Української РСР та місцеве самоврядування" та цими Основами.

Розділ IV

ФІНАНСУВАННЯ І МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУЛЬТУРИ

Стаття 23. Фінансування культури

Фінансування культури здійснюється на нормативній основі за рахунок республіканського і місцевих бюджетів, а також коштів підприємств, організацій, громадських об'єднань та інших джерел.

Держава гарантує необхідні асигнування на розвиток культури в розмірі не менше восьми відсотків від національного доходу України.

(дію частини другої статті 23 зупинено на 2001 рік згідно із Законом України від 07.12.2000 р. N 2120-III)

Місцеві Ради народних депутатів мають право у порядку, передбаченому законодавством, збільшувати видатки для потреб культури понад установлені норми.

Бюджетні асигнування та позабюджетні кошти не підлягають вилученню.

Стаття 24. Фонди розвитку культури

З метою фінансової підтримки і захисту закладів, підприємств і організацій культури в умовах ринкової економіки, цільового використання коштів, що відраховуються на потреби культури, можуть створюватися республіканський та місцеві фонди розвитку культури.

Порядок створення республіканського та місцевих фондів розвитку культури і використання їх коштів визначається положеннями, що затверджуються у встановленому порядку.

Громадські об'єднання (творчі спілки, товариства, фонди, асоціації), заклади, підприємства, організації та громадяни мають право самостійно та на

договірній основі створювати добродійні фонди для фінансування культурних програм, розвитку літератури та мистецтва, підтримки талантів і творчих починань у галузі культури, розв'язання соціальних і побутових проблем творчих працівників.

Стаття 25. Валютні кошти у галузі культури

Валютні надходження від використання культурних цінностей і об'єктів національного культурного надбання, гастрольної, виставкової, видавничої та іншої творчої діяльності спрямовуються на забезпечення схоронності і відновлення національного культурного надбання України, зміцнення матеріальної бази культури і не підлягають оподаткуванню.

(дію статті 25 зупинено згідно з Декретом Кабінету Міністрів України від 19.02.93 р. N 15-93)

Стаття 26. Оподаткування у сфері культури

Держава здійснює політику пільгового оподаткування у сфері культури:

звільняє від сплати податків творчі спілки, національно-культурні товариства, фонди, асоціації, інші громадські об'єднання, що діють у сфері культури, а також заклади культури, які повністю чи частково фінансуються за рахунок бюджету або коштів підприємств і профспілкових організацій;

(абзац другий частини першої статті 26 втратив чинність з 01.01.96 р. в частині звільнення від сплати ввізного мита, митних та акцизних зборів і податку на добавлену вартість з підакцизних товарів, що імпортуються згідно із Законом України від 22.12.95 р. N 498/95-ВР)

(абзац другий частини першої статті 26 втратив чинність в частині звільнення від сплати ввізного мита, митних та акцизних зборів і податку на добавлену вартість з товарів, що ввозяться (пересилаються) на митну територію України згідно із Законом України від 17.12.96 р. N 608/96-ВР)

встановлює пільги щодо оподаткування доходу підприємств і організацій, окремих осіб, які частково відраховують його на потреби культури, і передбачає пільги щодо оподаткування доходів інших платників.

(дію частини першої статті 26 зупинено в частині звільнення від оподаткування прибутку згідно з Декретом Кабінету Міністрів України від 26.12.92 р. N 12-92)

Порядок оподаткування закладів, підприємств і організацій, що діють у сфері культури, а також тих, що відраховують частину доходу на потреби культури, визначається чинним законодавством.

Стаття 27. Матеріально-технічне забезпечення

Держава гарантує створення виробничої бази по випуску спеціального обладнання для закладів, підприємств, організацій і установ культури, музичних інструментів, атракційної техніки, допоміжних матеріалів і засобів для здійснення індивідуальної художньої творчості; стимулює виробництво цієї продукції відповідно до суспільних потреб; розвиває мережу спеціалізованих для цієї мети виробництв, у тому числі і спільних з іншими країнами.

Заклади, підприємства, організації і установи культури у пріоритетному порядку забезпечуються відео-, теле-, радіо-, кіноапаратурою, технічними засобами, музичними інструментами, меблями, сценічним обладнанням, папером, іншими матеріалами, необхідними для здійснення професійної та культурно-освітньої діяльності.

Розділ V

СОЦІАЛЬНІ ГАРАНТІЇ ТА ЗАХИСТ ПРАВ ПРАЦІВНИКІВ У СФЕРІ КУЛЬТУРИ

Стаття 28. Гарантії оплати праці працівників у сфері культури

Держава гарантує працівникам державних закладів, підприємств і організацій культури встановлення посадових окладів (ставок заробітної плати) на основі Єдиної тарифної сітки у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

(дію статті 28 зупинено з 1 січня 1993 року згідно із Декретом Кабінету Міністрів України від 31.12.92 р. N 23-92)

(чинність статті 28 відновлено згідно із Законом України від 23.09.94 р. N 183/94-ВР)

(дію статті 28 зупинено на 2003 рік згідно із

Законом України від 26.12.2002 р. N 380-IV, на 2004 рік - згідно із Законом України від 27.11.2003 р. N 1344-IV)

(установлено, що у 2005 році положення і норми, передбачені статтею 28, діють в межах бюджетних призначень на оплату праці у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, згідно із Законами України від 23.12.2004 р. N 2285-IV, від 25.03.2005 р. N 2505-IV)

(дію статті 28 зупинено на 2006 рік та встановлено, що оплата праці зазначених працівників здійснюється в межах бюджетних призначень на оплату праці та у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, згідно із Законом України від 20.12.2005 р. N 3235-IV, на 2007 рік - згідно із Законом України від 19.12.2006 р. N 489-V)

(зупинення положень і норм статті 28 на 2007 рік, передбачене частиною першою статті 66 Закону України від 19.12.2006 р. N 489-V, визнано таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), згідно з Рішенням Конституційного Суду України від 09.07.2007 р. N 6-рп/2007)

(стаття 28 у редакції Закону України від 28.12.2007 р. N 107-VI)

(зміни, внесені підпунктом 1 пункту 51 розділу II Закону України від 28.12.2007 р. N 107-VI, визнано такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними), згідно з Рішенням Конституційного Суду України від 22.05.2008 р. N 10-рп/2008)

Стаття 29. Соціальні гарантії працівників у сфері культури

Для професійних творчих працівників, діяльність яких пов'язана із шкідливим виробництвом, підвищеним ризиком, загрозою професійного захворювання, постійними роз'їздами та іншими несприятливими умовами, законодавством України визначаються особливі умови соціального захисту.

Працівники державних та комунальних закладів, підприємств і організацій культури, які працюють і проживають у сільській місцевості та селищах міського типу, а також пенсіонери з їх числа мають право на безоплатне одержання у власність земельної ділянки в межах земельної частки (паю) члена сільськогосподарського підприємства, сільськогосподарської установи та організації, розташованих на території відповідної ради, із земель сільськогосподарського підприємства, сільськогосподарської установи та організації, що приватизуються, або земель запасу чи резервного фонду, але не більше норм безоплатної передачі земельних ділянок

громадянам, встановлених законом для ведення особистого селянського господарства.

(статтю 29 доповнено новою частиною другою згідно із Законом України від 20.04.2004 р. N 1694-IV)

Дія частини другої цієї статті не поширюється на громадян, які раніше набули право на земельну частку (пай) та земельні ділянки для ведення особистого підсобного господарства чи для ведення особистого селянського господарства, крім випадків успадкування права на земельну частку (пай), земельні ділянки для ведення особистого підсобного господарства чи для ведення особистого селянського господарства відповідно до закону.

(статтю 29 доповнено новою частиною третьою згідно із Законом України від 20.04.2004 р. N 1694-IV, у зв'язку з цим частини другу і третю вважати відповідно частинами четвертою і п'ятою)

Працівники культури, які працюють у сільській місцевості, селищах міського типу, безплатно користуються житлом, опаленням і освітленням відповідно до законодавства.

(дію частини четвертої статті 29 зупинено на 2001 рік згідно із Законом України від 07.12.2000 р. N 2120-III, на 2002 рік - згідно із Законом України від 20.12.2001 р. N 2905-III, на 2003 рік - згідно із Законом України від 26.12.2002 р. N 380-IV, на 2004 рік - згідно із Законом України від 27.11.2003 р. N 1344-IV)

(дію частини четвертої статті 29 відновлено у зв'язку із внесенням змін до пункту 8 частини першої статті 80 Закону України від 27.11.2003 р. N 1344-IV згідно із Законом України від 17.06.2004 р. N 1801-IV)

Заклади, підприємства і організації за рахунок власних коштів можуть встановлювати додатково, крім передбачених законодавством, трудові та соціально-побутові пільги для працівників культури.

Пільги на безплатне користування житлом з опаленням та освітленням, передбачені абзацом першим цього пункту, надаються:

працівникам за умови, якщо розмір наданих пільг у грошовому еквіваленті разом із середньомісячним сукупним доходом працівника за попередні шість місяців не перевищує величини доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України;

пенсіонерам за умови, якщо середньомісячний сукупний дохід сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців не перевищує величини доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

(статтю 29 доповнено частиною шостою згідно із Законом України від 28.12.2007 р. N 107-VI)

(зміни, внесені підпунктом 2 пункту 51 розділу II Закону України від 28.12.2007 р. N 107-VI, визнано такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними), згідно з Рішенням Конституційного Суду України від 22.05.2008 р. N 10-рп/2008)

Розділ VI

МІЖНАРОДНІ КУЛЬТУРНІ ЗВ'ЯЗКИ

Стаття 30. Міжнародний культурний обмін

Держава сприяє розвитку міжнародного культурного обміну.

Порядок здійснення культурного обміну регулюється міжнародними договорами та чинним законодавством України.

Заклади, підприємства, організації і установи культури, громадські об'єднання та окремі громадяни мають право самостійно укладати договори (контракти) з іноземними юридичними і фізичними особами на будь-які форми співробітництва у сфері культури, брати участь у діяльності відповідних міжнародних організацій та фондів, здійснювати зовнішньоекономічну діяльність відповідно до чинного законодавства.

Стаття 31. Піклування про розвиток національної культури за межами України та розширення зв'язків із співвітчизниками

Держава виявляє піклування про задоволення національно-культурних потреб українців, які проживають за її межами, сприяє організації центрів української культури і мистецтва, створює спеціальні фонди, проводить спільні заходи, здійснює підготовку спеціалістів.

Стаття 32. Міжнародні договори України у сфері культури

Якщо міжнародним договором, в якому бере участь Україна, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені законодавством України про культуру, то застосовуються правила міжнародного договору.

Розділ VII
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО
КУЛЬТУРУ

Стаття 33. Відповідальність за порушення законодавства про культуру

Особи, винні в порушенні законодавства про культуру, несуть цивільно-правову, адміністративну або кримінальну відповідальність відповідно до законодавства України.

Президент України
м. Київ
14 лютого 1992 року
N 2117-XII

Л. КРАВЧУК